

**POLSKIE TOWARZYSTWO TURYSTYCZNO-KRAJZOZNAWCZE
ZARZĄD GŁÓWNY**

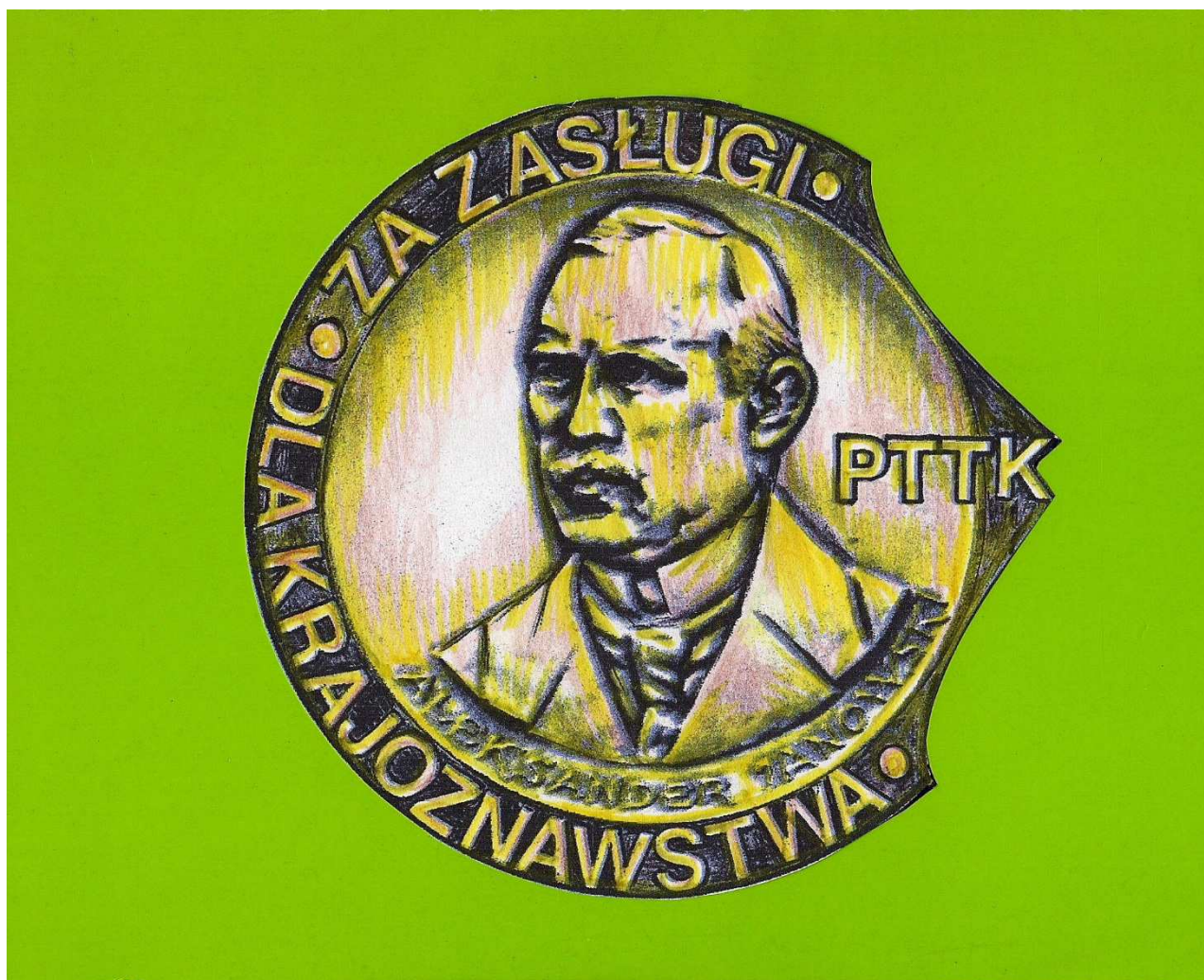
WIADOMOŚCI KOMISJI TURYSTYKI PIESZEJ

NR 57 (92)

MARZEC 2017

W numerze:

- Str. 3 Wyróżnienie dla zasłużonych krajoznawców ..... *Włodzimierz MAJDEWICZ*
- Str. 4 Kurs znakarzy w Gdańsku ..... *Daniel NAZARUK*
- Str. 5 O egzaminach i nie tylko ..... *Mieczysław ŻOCHOWSKI*
- Str. 7 Z otchłani wieków ..... *Włodzimierz MAJDEWICZ*
- Str. 8 Piesze wędrówki w zimowej aurze ..... *Włodzimierz SZAFIŃSKI*
- Str. 9 Zimowy Rajd „STOLEMY” ..... *Daniel NAZARUK*
- Str. 11 Pożegnanie Piotra Żywickiego ..... *Oddział Gdański PTTK*
- Str. 11 Regulamin Jubileuszowej Odznaki Turystycznej ..... *Komisja Turystyki Pieszej
ZG PTTK*

Włodzimierz MAJDEWICZ

Wysokie wyróżnienie dla zasłużonych krajoznawców

W dniu 15 listopada 2016 roku Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego z inicjatywy Komisji Krajoznawczej ZG PTTK ustanowił ODZNAKĘ HONOROWĄ im. ALEKSANDRA JANOWSKIEGO ZA ZASŁUGI DLA KRAJOZNAWSTWA.

Odznakę ustanowiono w związku z przypadającą w dniu 3 grudnia 2016 roku 110. rocznicą założenia Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego. Celem Odznaki jest wyróżnianie i honorowanie osób szczególnie zasłużonych dla rozwoju krajoznawstwa. Odznaka przyznawana jest za co najmniej 20-letnie różnorodne zasługi w społecznym propagowaniu i popularyzowaniu idei krajoznawstwa.

Odznakę przyznaje Zarząd Główny PTTK z inicjatywy własnej lub na wniosek:

- a) Komisji Krajoznawczej ZG PTTK,
- b) władz kół i klubów PTTK, za pośrednictwem zarządów oddziałów,

- c) zarządów oddziałów PTTK,
- d) zarządów jednostek regionalnych PTTK.

Wszystkie wnioski o nadanie Odznaki podlegają zaopiniowaniu przez Komisję Krajoznawczą ZG PTTK. W imieniu Zarządu Głównego decyzję o przyznaniu Odznaki podejmuje Kapituła Odznaczeń, która prowadzi ewidencję nadanych wyróżnień. Regulamin¹ zaleca wręczenie tego wysokiego wyróżnienia podczas ważnych wydarzeń krajoznawczych, takich jak: Kongres Krajoznawstwa Polskiego, Centralny Zlot Krajoznawców, Krajowa Konferencja Krajoznawców PTTK lub podczas obchodów rocznicowych związanych z krajoznawstwem.

W sobotę 3 grudnia 2016 roku w związanym z historią Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego gmachu Centralnej Biblioteki Rolniczej odbyła się jubileuszowa sesja 110 lat krajoznawstwa polskiego. Celem sesji było podsumowanie działań podjętych przez Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze w ramach obchodów 110-lecia założenia Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego. Sesja oraz cały jubileusz objęte były honorowym patronatem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy.

Po wystąpieniu Romana Bargieła prezesa ZG PTTK zasłużonym działaczom PTTK wręczono odznaczenia państwowe i resortowe. Działania podjęte przez Towarzystwo w jubileuszowym Roku Krajoznawstwa Polskiego przedstawił Szymon Bijak, przewodniczący Komisji Krajoznawczej ZG PTTK. Maria Janowicz, kierownik Centralnej Biblioteki PTTK omówiła towarzyszącą sesji wystawę „110 lat krajoznawstwa polskiego”. Po przerwie referatową części sesji, poprowadził Członek Honorowy PTTK, prof. dr hab. Janusz Zdebski. O dorobku i okolicznościach towarzyszących założeniu PTK mówił Edward Wieczorek, przewodniczący Komisji Historii i Tradycji ZG PTTK. Dzień dzisiejszy współczesnego krajoznawstwa przedstawił Maciej Maśliński, członek Komisji Krajoznawczej ZG PTTK. O przyszłości i perspektywach

¹Regulamin Odznaki Honorowej im. Aleksandra Janowskiego za Zasługi dla Krajoznawstwa w pełnym brzmieniu znajduje się w załączniku do uchwały nr 232 /XVIII/2016 Zarządu Głównego PTTK z dnia 14 listopada 2016 r. Regulamin oraz inne związane z nim dokumenty opublikowane zostały na stronie internetowej Komisji Krajoznawczej ZG PTTK.

krajoznawstwa mówił Kamil Zimnicki z Rady Programowej ds. Młodzieży Szkolnej ZG PTTK. Zakończyło sesję wystąpienie Józefa Partyki, przewodniczącego Komisji Krajoznawczej ZG PTTK w latach 2010-2014 poruszające temat postępujących zmian krajobrazu i związanego z tym problemem cyklu seminariów pod hasłem „Mijające krajobrazy Polski”.

Ważnym momentem sesji jubileuszowej było wręczenie, przyznanych po raz pierwszy, Odznak Honorowych im. Aleksandra Janowskiego za Zasługi dla Krajoznawstwa. Odznakami uhonorowano wieloletnich działaczy o bogatym dorobku krajoznawczym. Na podkreślenie zasługuje fakt, że w grupie 21 osób wyróżnionych tym wysokim odznaczeniem PTTK znalazło się aż dziewięciu przodowników turystyki pieszej.

Daniel NAZARUK

Kurs Znakarzy Szlaków Nizinnych w Gdańsku

W dniach 11-12 marca 2017 roku w Gdańsku odbył się kurs Znakarzy Szlaków Nizinnych PTTK, w którym uczestniczyło 18 kursantów i 3 wykładowców. Szkolenie zorganizował Klub Turystów Pieszyc „Bąbelki” (z inicjatywy kol. Daniela Nazaruka) przy współpracy z Komisją Turystyki Pieszej Zarządu Głównego PTTK. Skład wykładowców i jednocześnie egzaminatorów stworzyli członkowie KTP ZG PTTK kol. Bartosz Leoniak, Daniel Nazaruk oraz przewodniczący Podkomisji ds. Szlaków i Znakarzy, jednocześnie szef naszej „Gdańskiej” Grupy Znakarskiej PM-1 kol. Tadeusz Gruszczyński. Na kurs zgłosiło się 18 uczestników, w tym trzech członków Klubu Turystów Pieszyc „Bąbelki”, przedstawiciele Oddziałów PTTK w Gdyni, Gdańsku, Sopocie podlegający Gdańskiej Grupie Znakarskiej oraz jeden kolega ze Słupska działający w Grupie Znakarskiej w Koszalinie.

W sobotę spotkaliśmy się około godziny 16:00 na wykłady teoretyczne w siedzibie PTTK

Oddziału Gdańskiego im. dr. Jerzego Szukalskiego. Spotkanie otworzył kol. Daniel Nazaruk. Następnie trzech wykładowców prawie przez pięć godzin szkoliło kursantów z zakresu dotyczącego prac znakarskich. Mówiono o pomorskiej sieci szlaków nizinnych, sposobach i technikach znakowania, przygotowaniu się do prac znakarskich, regulaminach, tworzeniu dokumentacji i wielu innych ciekawych zagadnieniach.

W niedzielę dzień rozpoczął się od zajęć terenowych. Pojechaliśmy na wybrany do tego

celu odcinek niebieskiego Szlaku Kartuskiego. Około godziny 10.00 spotkaliśmy się przy stacji PKM Gdańsk Kiełpiniek skąd po około 400 metrach marszu ujrzeliśmy nasz szlak. Tam koledzy Daniel i Bartek podzielili sprzęt wśród uczestników i namalowali pierwszy znak tego dnia.

Ruszyliśmy w kierunku Kartuz. Uczestnicy kursu wymieniali się zadaniami. Odcinek szkoleniowy specjalnie był wybrany tak aby sprawić kursantom problemy, jednakże przy wspólnej pracy poradziliśmy sobie znakomicie. Prace zakończyliśmy około 13.00 za przepustem pod nowym

nasypem kolejowym PKM, gdzie wcześniej do naszej trasy dołączył szlak czarny Wzgórz Szymbarskich.

Następnie udaliśmy się ponownie do PTTK Oddziału Gdańskiego na ul. Długą 45, gdzie odbył się egzamin. Wszyscy uczestnicy kursu byli świetnie przygotowani i bez problemów zdali egzamin otrzymując uprawnienia Znakarza Szlaków Nizinnych PTTK.

Mieczysław ŻOCHOWSKI

O egzaminach PTP i nie tylko...

Jednym z głównych kierunków działalności Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK jest działanie na rzecz podnoszenia kwalifikacji kadry przodowników TP – rozszerzanie posiadanych uprawnień przodowniczych na nowe regiony oraz zdobywanie uprawnień III stopnia przez nowych PTP. Wobec niedoboru środków na szkolenia centralne jest kontynuowany przyjęty przed kilkunastu laty system samokształcenia kończącego się egzaminem eksternistycznym.

Dobłą okazją do zdobycia wiedzy krajoznawczej o nowych obszarach Polski i doświadczeń organizacyjnych są kolejne OWRP oraz Ogólnopolskie Zloty Przodowników TP, ale wobec ograniczonego czasu ich trwania i zasięgu terenowego nie ma możliwości prowadzenia szkolenia w szerszym zakresie. Głównym źródłem wiedzy pozostaje zatem samokształcenie, a doświadczenie w organizacji i prowadzeniu imprez turystyki pieszej kandydaci na przodowników zdobywają w macierzystych oddziałach. W tej sytuacji ważną rolę odgrywa procedura egzaminacyjna, której zadaniem jest kontrolowanie właściwego przygotowania poszczególnych kandydatów, tak aby utrzymać wysokie wymagania wobec nowych PTP, podobne do wymagań stosowanych wobec przodowników wcześniejszych pokoleń.

Komisja pracuje nieustannie nad doskonaleniem systemu egzaminów testowych. W dalszym ciągu (od roku 2012) korzystamy z programu komputerowego do tworzenia testów opracowanego przez Marcina Czerwińskiego. Warunkiem prawidłowego działania tego systemu jest zapewnienie banku pytań egzaminacyjnych umożliwiającego wygenerowanie przez system przynajmniej kilku zestawów pytań dla każdego regionu. Zapraszamy wszystkich przodowników do nadsyłania propozycji pytań egzaminacyjnych dla wzbogacenia ich bazy.

Egzaminy organizowane przez Komisję odbywają się corocznie w czasie Ogólnopolskiego Wysokokwalifikowanego Rajdu Pieszego i Ogólnopolskiego Zlotu Przodowników Turystyki Pieszej. Zgodnie z wieloletnią tradycją pod egidą Komisji odbywają się również dwa razy w roku – w kwietniu i listopadzie – egzaminy w Warszawie organizowane przez KTP Oddziału Stołecznego PTTK. Poza tym corocznie odbywają się egzaminy PTP organizowane pod opieką KTP ZG PTTK przez oddziałowe bądź regionalne KTP. W roku 2015 odbyły się one w Świdnicy, Przedborzu, Gdańsku (dwukrotnie), Krakowie, Chełmnie, Łodzi, Katowicach (dwukrotnie), Olsztynie (dwukrotnie), Toruniu, Lwówku Śląskim, Wolsztynie, Bardzie, Lublinie i Zielonce k. Poznania. W każdym egzaminie biorą udział upoważnieni przedstawiciele KTP ZG PTTK.

W wyniku tych egzaminów w roku 2015 nadano uprawnienia przodownika turystyki pieszej III stopnia 64 osobom (duży wzrost w stosunku do roku 2014) oraz rozszerzono uprawnienia 137 razy.

W roku 2016 egzaminy odbyły się dwukrotnie w Gdańsku, Krakowie, Katowicach, Łodzi i Warszawie oraz w Wałbrzychu, Toruniu, Olsztynie, Elblągu, Zamościu, Turku, Grudziądzu, Pleszewie, Legnicy, Lublinie, Poznaniu (zlot w Mierzynie) i Bydgoszczy. W wyniku odbytych egzaminów 54 osoby zdobyły uprawnienia III stopnia, a 163 razy rozszerzono uprawnienia. Jedna osoba zdobyła uprawnienia Młodzieżowego PTP. Jak widać, rozszerzeń w ub. roku było więcej niż w bardzo dobrym pod tym względem roku 2015.

Zdecydowana większość rozszerzających uprawnienia to przodownicy, którzy zostali mianowani w ostatnich 10 latach. Z rzadka tylko na liście przystępujących do egzaminu można spotkać numer legitymacji poniżej 9000. Cieszy rosnące w ostatnich latach zainteresowanie ze strony turystów pieszych zdobywaniem i rozszerzaniem uprawnień PTP.

Być może dla części czytelników przytoczone powyżej dane będą tylko suchą statystyką. Za tymi liczbami kryje się jednak sporo pracy, którą trzeba było wykonać. Na każdy egzamin trzeba zebrać wnioski zainteresowanych, sprawdzić poprawność ich wypełnienia, zweryfikować spełnienie kryteriów, dla każdego przystępującego do egzaminu trzeba przygotować zestaw pytań obejmujący wybrany przez niego region, skompletować komisję egzaminacyjną, przeprowadzić egzamin, sporządzić z niego protokół i przesłać z wnioskami do KTP ZG PTTK. Tu po otrzymaniu protokołu z odbytego egzaminu trzeba wpisać nadane uprawnienia do rejestru oraz na wnioskach, wpisać rozszerzenia do legitymacji, a zdobywcom uprawnień III stopnia wystawić nowe legitymacje. Do tego dochodzi przynajmniej kilkanaście, a bywa i ponad 20 w roku przypadków konieczności wystawienia duplikatów z powodu zgubienia lub zniszczenia legitymacji PTP. Wszystkie te czynności, to oczywiście nie jest żadna filozofia, ale wymagają one dokładności i zajmują naprawdę sporo czasu. Słowa podziękowania za wykonaną pracę należą się członkom Komisji Egzaminacyjnych, którzy włożyli wiele wysiłku w przygotowanie i przeprowadzenie egzaminów.

Można i należy zadać pytanie, czy jesteśmy zadowoleni z obecnego systemu szkolenia i nadawania uprawnień. Jest oczywiste, że chciałoby się mieć możliwości organizowania szkoleń centralnych, doszkalania, lepszego sprawdzania posiadanej przez kandydatów na przodowników wiedzy oraz umiejętności praktycznych organizowania i prowadzenia imprez pieszych w terenie. Ale na taką rozbudowę systemu szkoleń przodowników w obecnych realiach finansowych PTTK nie stać i zapewne nie będzie stać w dającej się przewidzieć przyszłości. A przerzucenie kosztów na kandydatów nie wchodzi w rachubę – dla wielu z nich nawet obecny system generuje dość odczuwalne wydatki. Dlatego trzeba starać się doskonalić istniejące zasady, wzbogacać bazę pytań testowych i wspomagać oddziały w organizacji egzaminów dla wyróżniającej się kadry turystyki pieszej.

Słabością systemu od wielu lat występującą jest bardzo mała liczba chętnych do ubiegania się o uprawnienia Młodzieżowego PTP. W latach 2015-2016 zdobyło takie uprawnienia tylko dwóch uczniów. Mało jest też chętnych kandydatów na PTP wśród studentów i generalnie młodych poniżej 30 lat. Powoduje to powolne, ale zauważalne starzenie się kadry przodowniczej. To zjawisko dotyczy zresztą nie tylko kadry kwalifikowanej, ale także kadry funkcyjnej w oddziałach (choć są także pozytywne wyjątki). Sama Komisja w tym zakresie niewiele może zdziałać, może tylko kierować apele do oddziałów o rozwijanie pracy z młodzieżą.

Od początku działalności Komisji (tj. od roku 1952) uprawnienia Przodownika TP uzyskało prawie 11.000 osób. Tyle mamy wpisanych do prowadzonego odręcznie rejestru. Zdajemy sobie sprawę, że duża część z nich zmarła, ale tylko w nielicznych przypadkach Komisja została o tym poinformowana, aby wykreślić zmarłego z rejestru. Zapewne jeszcze większa część przestała aktywnie działać, a nawet utraciła członkostwo PTTK, ale macierzyste oddziały nie przekazały do Komisji stosownej informacji w celu wykreślenia z rejestru. Jesteśmy przekonani, że większość z tych niemal 11 tys. PTP to „martwe dusze”. O skali zjawiska może pośrednio świadczyć liczba 1.885 PTP zliczona z formularzy statystycznych TK-O złożonych przez oddziały za rok 2015, choć i do tych danych nie można mieć pełnego zaufania, ponieważ w niektórych oddziałach zdarzają się sytuacje przepisywania z roku na rok tych samych danych bez weryfikacji stanu faktycznego.

Nacisk ze strony Zarządu Głównego PTTK oraz chęć uporządkowania tej sytuacji spowodowała, że Komisja w roku 2012 rozpoczęła tworzenie elektronicznej ewidencji przodowników turystyki pieszej. W tym celu została opracowana i umieszczona na stronie internetowej Komisji ankieta zawierająca podstawowe dane przodownika, o której wypełnienie i przesłanie do KTP ZG PTTK zwróciliśmy się do zarządów oddziałów i wszystkich PTP. W miarę napływu ankiet dane z nich wprowadzane są do internetowej bazy. Na koniec roku 2015 znajdowało się w niej 1.290 przodowników, a na początku 2017 jest ich 1365.

Jak wynika z tych liczb, akcja nie posuwa się w oszałamiającym tempie i to mimo apeli w tej sprawie kierowanych do oddziałów oraz samych PTP. Dlatego przy każdej sposobności przypominamy oddziałowym KTP o konieczności uporządkowania sytuacji w swych oddziałach. Wprowadziliśmy też zasadę, że do egzaminów rozszerzających uprawnienia dopuszczani są tylko przodownicy TP, którzy złożyli wypełnioną i podpisaną ankietę ze zgodą na wpisanie do bazy (ze względu na obowiązujące przepisy prawne w zakresie ochrony danych osobowych). Podobną zasadę stosujemy też do członków TRW OTP.

Włodzimierz MAJDEWICZ

Z Otchłani Wieków

W związku z 1050. rocznicą Chrztu Polski Zarząd Oddziału Stołecznego zainicjował akcję rocznicowych imprez turystycznych w ramach projektu „Z OTCHŁANI WIEKÓW”. Z zaproszenia do wspólnych działań skorzystała część komórek organizacyjnych Oddziału Stołecznego, które zorganizowały szereg różnorodnych imprez turystycznych.

Największy wkład w realizację projektu wniosło Koło Terenowe PTTK Śródmieście organizując cykl złożony z 18 wycieczek pieszych na terenie Mazowsza pod wspólnym tytułem „Z głębi dziejów”. Piechurzy w trakcie tych wycieczek zwiedzili Zakroczym, Zamczysko, Serock, Lewiczyn, Czersk, Babice, Niepokalanów, Kąćki-cmentarz, Klembów, Błonie i Sękocin. Zwiedzano stare grodziska słowiańskie i najstarsze zabytki Mazowsza. Trasy opracowali i wycieczki prowadzili doświadczeni przodownicy turystyki pieszej: Kazimierz Lach, Jan Rukat, Tomasz Sikorski, Alicja Świątek i Jacek Kluczyński. Rekordzistą w tej grupie okazał się Kazimierz Lach, który poprowadził siedem wycieczek. Sześć wycieczek poprowadził Jan Rukat – prezes Koła Terenowego PTTK Śródmieście.

Serię złożoną z trzech wycieczek dla turystów zmotoryzowanych zorganizował specjalizujący się w tego typu akcjach Klub Turystyczno-Krajoznawczy Varsovia im. Stefana Jaroń-Kowalskiego. Cykl rocznicowych wycieczek rozpoczęto w dniach 7-10.05 2016 r.

trzydniową imprezą pod hasłem „Z wizytą u Mieszka i Dąbrówki”. Zwiedzano Pola Lednickie, zabytki Poznania, okolicznościową wystawę „1050. rocznica Chrztu Polski”, Gniezno, Ostrów Lednicki. W dniach 28.08. - 3.09.2016 r. odbyła się kolejna wielodniowa wycieczka. Zmotoryzowani krajoznawcy z Klubu Varsovia dotarli na Roztocze do Radechnicy, miejsca objawień św. Antoniego. Zwiedzono ponadto Krasnobród, Zamość, Zwierzyniec, Szczebrzeszyn, Górecko Kościelne i Momoty Górne. 5.10.2016 r. Klub Varsovia zorganizował wycieczkę do Góry Kalwarii gdzie m.in. zwiedzono Muzeum św. Stanisława Papczyńskiego. Trasy wycieczek z elementami przejść pieszych opracowali i prowadzili w terenie: Stanisław Piwnik, Irena Cesarz oraz Danuta Ogłaza-Pamrów.

Koło Zakładowe PTTK nr 2 wraz z Kołem Emerytów przy TZF POLFA SA zorganizowało w dniach 21-24.04.2016 r. czterodniową krajoznawczą wycieczkę autokarową pod tytułem „Gniezno w 1050. rocznicę Chrztu Polski”. Zwiedzono zabytkowe obiekty w Gnieźnie, Biskupinie i Strzelnie. Organizatorami wycieczki byli Zofia Brama i Andrzej Wielkopolan.

Klub Turystyki Kolarskiej PTTK „Kinowa” zorganizował „Rajd Piastowski w 1050. rocznicę Chrztu Polski”. Organizatorzy przygotowali dla uczestników rajdu rowerowego bazy w Inowrocławiu, Gnieźnie i Kórniku. Organizatorami rajdu byli Jerzy Winsze i Adam Grabek.

Uczestnicy części wymienionych wycieczek zostali zdobywcami ogólnopolskiej okolicznościowej odznaki wydanej przez Oddział PTTK w Gnieźnie z okazji 1050. rocznicy Chrztu Polski.

Zestaw niezwykle ciekawych wycieczek i innych przedsięwzięć rocznicowych dla młodych turystów przygotował Szkolny Klub Turystyczny SKKT PTTK „Dreptaki” działający przy Szkole Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi nr 30 im. Powstańców 1863 r. nawiązując współpracę z firmą „Małe Kilometry” zorganizował w ramach projektu sześć wycieczek autokarowo-piesznych do miejsc związanych z początkami naszej państwowości. Młodzi turyści dotarli do Tarczka i Bodzentyna, pierwszych siedzib biskupów krakowskich. Zwiedzili święte miejsce Słowian – Kamienny Krąg na Świętym Krzyżu. Byli w Braniewie, pierwszej siedzibie biskupów Warmińskich. Odbyli wycieczkę do Galindii uczestnicząc w warsztatach związanych z obyczajami i zwyczajami Słowian. Brali udział w archeologicznych warsztatach nad jeziorem Lednickim. W Świętomiejscu (Helilganbail, Mamonowo) poznawali Warmińskie historie i legendy związane ze Świętym Wojciechem i początkami państwowości. W wycieczkach tych uczestniczyło 150 osób łącznie z opiekunami i zaproszonymi gośćmi. Wspomniane atrakcje przygotowali nauczyciele, opiekunowie i współpracownicy: Wioletta Kłos, Aleksandra Ruta, Teresa Grzejszczyk i prezes SKKT PTTK „Dreptaki” Radosław Potrac.

We wtorek 7 marca 2017 w siedzibie Oddziału Stołecznego PTTK im. Aleksandra Janowskiego na ul. Kopernika w Warszawie odbyło się posumowanie projektu „Z OTCHŁANI WIEKÓW”. We wszystkich imprezach rocznicowych zorganizowanych przez Koła i Kluby Oddziału Stołecznego uczestniczyło 476 mieszkańców Warszawy i okolic. W wycieczkach pieszych Koła PTTK Śródmieście uczestniczyło 255 turystów w różnym wieku. Można, więc pokusić się o stwierdzenie, że turystyka piesza zdominowała ten rocznicowy projekt.

Końcowym akcentem projektu „Z OTCHŁANI WIEKÓW” była ciekawa prezentacja dokonań SKKT PTTK „Dreptaki” oraz wystąpienie prezesa Zarządu Oddziału Stołecznego Andrzeja Matza, z którego rąk wymienieni w tym tekście działacze otrzymali specjalnie na tę okazję wydrukowane okolicznościowe dyplomy.

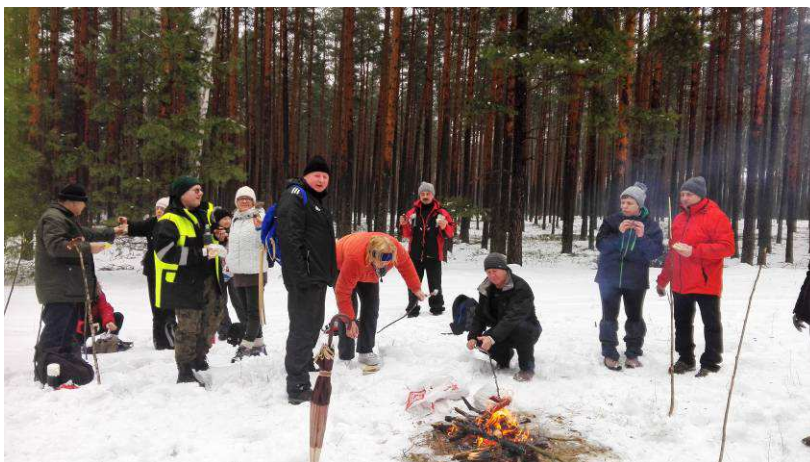

Włodzimierz SZAFIŃSKI

Pieszne wędrówki w zimowej aurze

Turystyka piesza to najbardziej popularna forma turystyki aktywnej, preferowana w Oddziale PTTK w Żarnowie od 20 lat.

Już 21 stycznia 2017 r. odbyła się wycieczka piesza zorganizowana przez przewodniczącego Komisji Turystyki Pieszej PTTK w Żarnowie Leszka Kurpa. Wzięło w niej udział 16 amatorów zimowego wędrówek.

Trasa wiodła z Modliszewic przez Gracuch, Radomek i Trzemoszną do Modliszewic (ok. 13 km). Na jednym z postojów rozpalono ognisko turystyczne, na którym pieczono kiełbaski – smakowały znakomicie. Wszyscy uczestnicy wycieczki to wytrwali piechurzy: przez cały 2016 r. wędrowali kolejnymi etapami „Piekielnego Szlaku”.

Następnym przedsięwzięciem turystyki pieszej organizowanym przez Oddział PTTK w Żarnowie wspólnie z Urzędem Gminy w Aleksandrowie będzie rajd „Szlakiem Powstania Styczniowego”. Tegoroczny rajd ma charakter jubileuszowy, bo jest to już dwudziesta edycja (pierwszy odbył się w 1997 r.). Trasę wyznaczono z Klewa przez Brzezie, Waclawów do Skotnik (ok. 7 km). W tym roku rajd odbędzie się 4 lutego, w tydzień po zakończonych feriach zimowych w woj. łódzkim.

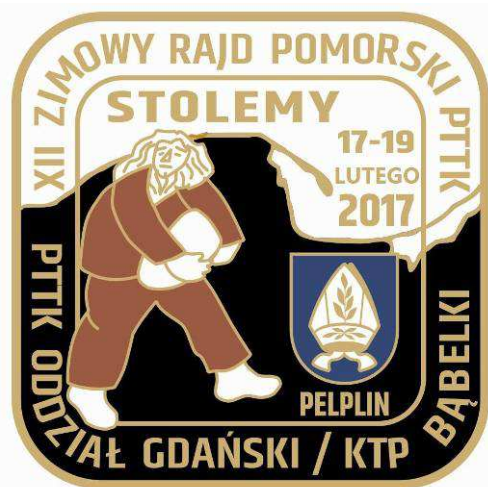
Celem imprezy jest uczczenie 154. rocznicy wybuchu powstania (22 stycznia 1863 r.), tego największego w XIX w. zrywu patriotycznego ówczesnej Europy. Na uroczystym zakończeniu w świetlicy wiejskiej w Skotnikach będzie eksponowana wystawa wypożyczona z Muzeum Wsi Kieleckiej, odbędzie się występ dzieci miejscowej szkoły z okolicznościowym programem, a także konkurs krajoznawczy z elementami wiedzy o Powstaniu Styczniowym. Jak zwykle każdy z piechurów otrzyma pamiątkową odznakę, a wszystkie drużyny – dyplom uczestnictwa.

Kolejne imprezy Oddziału w Żarnowie już wkrótce.

Daniel NAZARUK

XII Zimowy Rajd Pomorski PTTK STOLEMY

W dniach 17-19 lutego 2017 roku już po raz XII odbył się Zimowy Rajd Pomorski PTTK STOLEMY. W tym roku mieliśmy przyjemność gościć na Kociewiu.

Bazą rajdu dzięki przychylności lokalnych władz samorządowych na czele z Burmistrzem Miasta i Gminy Pelplin Patrykiem Demskim został Zespół Szkół nr 1 w Pelplinie. Organizatorem tradycyjnie od 12 lat jest Oddział Gdański PTTK im. dr. Jerzego Szukalskiego wraz z Klubem Turystów Pieszych „Bąbelki” z Gdańska. W imprezie w tym roku uczestniczyły 162 osoby, w tym przedstawiciele 11 województw i jeden uczestnik z Ukrainy. W imprezie uczestniczyło również dwóch członków KTP ZG PTTK kol. Bartosz Leoniak i Daniel

Nazaruk.

Organizatorzy w składzie: Joanna Sylka-Nazaruk, Daniel Nazaruk, Jan Lewicki, Izabela Sobieraj, Tomasz Dębski, Tomasz Jaworowski oraz Honorowy Prezes KTP Bąbelki Stanisław Strojny, Wanda Chełmowska, Grzegorz Oskarbski i Lucyna Belau już w czwartek przybyli do Pelplina aby załatwić ostatnie formalności, zrobić zakupy, odebrać z okolicznych jednostek samorządowych ostatnie materiały krajoznawcze oraz przygotować bazę na przyjęcie uczestników kolejnego dnia. Zabawa była nawet z łózkami, których było aż 84 i trzeba było je rozstawić, ale wspólnymi siłami i przy pomocy młodzieży grającej w piłkę udało się to ogarnąć.

Z

Piątkowy poranek to pełna mobilizacja. Tomasz Jaworowski „Tybot” i Daniel Nazaruk „Orzeł” ruszają pociągiem do Malborka, Tomasz Dębski „Zgredzik” jedzie do Tczewa, a Iza Sobieraj czeka na bazie wraz z Komendantem Rajdu Asią na młodzież. Gdy o 8.25 trasa długodystansowa rusza z dworca PKP w Tczewie, w Starogardzie w pełnej gotowości na uczestników

oczekuje Iwona Linowska. W Malborku zaś okazuje się, że Wojtek Wiesner, nasz techniczny zamykający nie dotrze na czas, ale szybka decyzja – spotykamy się z nim w Tczewie. Trasa rowerowa rusza również planowo.

Wędrówki piesze i trasa rowerowa mijają w miłej atmosferze. Tego dnia dzieci wędrują po okolicach Pelplina, Iwona pokazuje piękno Starogardu Gdańskiego oraz odwiedza gród w Owidzu, Tomek pokazuje piękno Tczewa oraz sanktuarium w Gorzędzieju. Podobnie jak na trasie długodystansowej jest na rowerach; tam uczestnicy dodatkowo podziwiają żuławskie budowle oraz (na początku) zamek krzyżacki w Malborku, tym razem tylko z zewnątrz, ze względu na ograniczony czas. Po południu wszyscy spotykają się w bazie rajdu. O godzinie 18.00 płonie ognisko, można skosztować kiełbasek.

Sobota to kolejne przyjazdy uczestników, którzy nie mogli wziąć udziału w imprezie od piątku. Tego dnia swoją zabawę zaczyna trasa kajakowa. Sobota to również dzień głównych startów na InO. Trasy długodystansowa i rowerowa udają się na zamek w Gniewie, gdzie po zwiedzaniu czeka na nich gorąca zupa. Na trasie długodystansowej pojawia się Darek Wenta, który jednocześnie zostaje jedynym uczestnikiem wszystkich edycji rajdu. Trasy młodzieżowa i rekreacyjna wędrują po okolicy, odwiedzają okoliczne miejscowości z zabytkowymi kościołami i pałacami. Kajakarze ruszają z Pelplina w kierunku Gniewu.

Po południu w bazie już głośno; jedni wracają z tras, inni wyruszają na grę miejską połączoną z InO, którą przygotował niezawodny Jarek Kabuła. Tego dnia Komendant Asia wraz z uczestnikami uczy się pisma gotyckiego w pelplińskim skrytorium. Wieczorem dojeżdżają koledzy z KTP „Orły” ze Słupska i Lęborskiego Kahel Klubu przywożąc sporą ilość ciasta dla uczestników oraz gitarę. Przy ognisku oprócz kiełbasek można było zapoznać się z piosenką turystyczną. Dla niestrudzonych uczestników jeszcze od 20.00 do 21.30 był możliwy start na trasy InO TP i TU w oddalonym za autostradą lesie.

Niedziela to czas na zwiedzanie Pelplina. Wszyscy uczestnicy podzieleni na grupy z przewodnikami zwiedzają miasto. Kajakarze tego dnia kontynuują swój spływ. Organizatorzy przygotowują bazę do zakończenia. Na zakończeniu Komendant wręcza masę nagród za najlepsze miejsca w InO i licznych konkursach od lokalnych władz samorządowych i Sklepów Turystycznych TuTTu. Na zakończenie przybywa pan Burmistrz Miasta i Gminy Pelplin wraz z panią Dyrektorką Szkoły i pracownikami, którzy nam pomagali przy całej organizacji. W imieniu PTTK podziękowania złożył wiceprezes Zarządu Oddziału Gdańskiego PTTK – Daniel Nazaruk.

Dzięki pomocy i zaangażowaniu władz samorządowych oraz organizatorów ta impreza wyszła tak niesamowicie. Tu czeka jeszcze ostatnia niespodzianka: występ lokalnego zespołu oraz poczęstunek w postaci bigosu. Po zakończeniu jeszcze porządki w bazie i powrót do domów.

Pożegnanie

Z żalem żegnamy naszego Kolegę Piotra Żywickiego zmarłego w dniu 11 stycznia 2017 roku.

Był wiceprezesem Oddziału Gdańskiego PTTK im. dr. Jerzego Szukalskiego, przewodniczącym Pomorskiej Komisji Imprez na Orientację, pomysłodawcą i wieloletnim komendantem Zimowego Pomorskiego Rajdu PTTK „Stolemy” (osiem pierwszych edycji), oraz organizatorem wielu wydarzeń turystycznych. Zaangażowany w działalność Klubu Turystów Pieszyc „Bąbelki”, w latach 2009-12 pełnił funkcję przewodniczącego komisji rewizyjnej Klubu. Przewodnik Turystyki Pieszej II stopnia – nr legitymacji 8389, Przewodnik Turystyki Górskiej, Imprez na Orientację, Instruktor Ochrony Przyrody i Krajoznawstwa Regionu. Harcmistrz, od najmłodszych lat związany z harcerstwem w Polsce – zasłużony działacz ZHP na wszystkich jego szczeblach.

Dla nas na zawsze zostanie wspaniałym Organizatorem, Kolegą i Przyjacielem...

Cześć Jego Pamięci!

REGULAMIN JUBILEUSZOWEJ ODZNAKI TURYSTYCZNEJ „65 LAT OTP”

W związku z przypadającą w 2017 r. sześćdziesiątą piątą rocznicą powstania Komisji Turystyki Pieszej Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego oraz powstania Odznaki Turystyki Pieszej, ustanawiamy Jubileuszową Odznakę Turystyczną „65 lat OTP”.

1. Odznakę mogą zdobywać wszyscy turyści, którzy ukończyli 6 lat.
2. Odznaka jest jednostopniowa i może być zdobywana tylko na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.
3. Odznakę można zdobywać w okresie 01.01.2017 r. – 31.12.2018 r.
4. Na odznakę zalicza się wycieczki piesze nizinne.
5. Warunkiem zdobycia odznaki jest przebycie 65 km zgodnie z regulaminem OTP.
6. Przy zdobywaniu odznaki obowiązują potwierdzenia jak w regulaminie OTP.
7. Wycieczki odbyte przez uczestnika mogą być jednocześnie zaliczane na inne odznaki turystyczne PTTK.
8. Odznakę przyznają Terenowe Referaty Weryfikacyjne OTP PTTK w całym kraju.
9. Dystrybucję odznaki prowadzi Oddział Miejski PTTK w Lublinie
10. Ostateczna interpretacja postanowień niniejszego regulaminu należy do Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK.

Komisja Turystyki Pieszej ZG PTTK
Warszawa 3 grudnia 2016 r.

Zatwierdzony przez Prezydium ZG PTTK w dniu 6 marca 2017 r.

Przygotowano na posiedzenie Komisji Turystyki Pieszej ZG PTTK
w dniu 25 marca 2017 roku,
w Gołdapi

Wydawca: Komisja Turystyki Pieszej ZG PTTK

Witryna internetowa <http://ktpzg.pttk.pl>

Warszawa – marzec 2017

Redakcja: Stanisław Łuć

Okładka: Włodzimierz Majdewicz

Nakład: 30+100 egz.

Adres do korespondencji: 00-075 WARSZAWA

ul. Senatorska 11

luciak@op.pl